

TURUN MUSIIKKITALO

TVD – RAPORTTI

SISÄLTÖ

1.	HANKKEEN TAVOITTEET	3
1.1	Tilaaajan avaintavoitteet ja TVD-prosessi	3
1.2	Yleistä hankkeesta	3
1.3	Mittaristot	4
2.	AVAINAVOITTEET	5
2.1	Monipuolinen konserttitalo	5
2.2	Huipputason akustiikka	6
2.3	Korkealuokkainen arkkitehtuuri	8
2.4	Ensiluokkainen asiakaskokemus ja inspiroiva työympäristö	10
2.5	Turvalliset ja terveelliset tilat sekä edulliset käyttökustannukset	11
2.6	Vähähiilinen ja energiatehokas	12
2.7	Rakennuksen elinkaari 100 vuotta	12
2.8	Turvallinen toteutus ja kosteuden hallinta	13
2.9	Konserttitalon käyttöönotto aikataulussa	13
2.10	Tavoitekustannuksen saavuttaminen	13

1. HANKKEEN TAVOITTEET

1.1 Tilaajan avaintavoitteet ja TVD-prosessi

Target Value Design (TVD) prosessilla tarkoitetaan yhteistoiminnallista suunnitteluprosessia, johon osallistuvat tilaajat ja käyttäjät, suunnittelijat, rakentajat sekä mahdolliset avainalihankkijat. TVD-prosessin tavoitteena on avoimesti ja yhteistyössä suunnitella sellaiset ratkaisut ja niiden toteuttaminen siten, että varmistetaan paras mahdollinen arvontuotto tilaajalle ja käyttäjille (=Tilaajan tavoitteet) ottaen huomioon suunnitteluperusteet. Tilaajan antama kustannuskehys/budjetti toimii yhtenä reunaehtona.

1.2 Yleistä hankkeesta

Turun uusi konserttitalo on monipuolinen kulttuuritalo kaupungin ytimessä. Se on avoin ja aktiivinen paikka kaikille kaupunkilaisille ja vierailijoille ja täyttää sekä yleisö- että taustatiloiltaan korkealaatuisten musiikkitoiminnan vaatimukset nyt ja tulevaisuudessa. Talon puitteet mahdollistavat myös orkesteri- ja muun musiikkitoiminnan kehittämisen kaupungissa.

Uuden konserttitalon pääsali tarjoaa maailmanluokan olosuhteet akustisen orkesterimusiikin esittämiseen. Sen katsomo mitoitetaan noin 1300 henkilön yleisölle ja akustiikka sekä orkesterimusiikin tuottamisen vaatimat toiminnallisuudet suunnitellaan vastaamaan parasta kansainvälistä standardia.

Talon yleisökapasiteetiltaan pienempi monitoimisali sekä muut yleisötilat mahdollistavat sekä ensiluokkaisten akustisten että sähköisesti vahvistettujen musiikkiesitysten toteuttamisen.

Uuden konserttitalon puitteet mahdollistavat esteettömän, monimuotoisen ja ensiluokkaisen asiakaspalvelun. Talon modernit tilat luovat mahdollisuuksia myös juhla-, kokous- ja konferenssitilaisuuksien järjestämiseen kaupungin ydinkeskustassa, kuitenkin niin, että talon päätarkoitus ja tilojen suunnittelun ensisijainen lähtökohta on akustisen orkesterimusiikin esittäminen. Muut toiminnot sopeutetaan musiikkitoiminnan vaatimuksiin.

Tilaajan avaintavoitteet ovat:

- Monipuolinen konserttitalo
- Huipputason akustiikka
- Korkealaatuinen arkkitehtuuri
- Ensiluokkainen asiakaskokemus ja inspiroiva työympäristö
- Turvalliset ja terveelliset tilat sekä edulliset käyttökustannukset
- Vähähiilinen ja energiatehokas
- Rakennuksen elinkaari 100 vuotta
- Turvallinen toteutus ja kosteuden hallinta
- Konserttitalon käyttöönotto aikataulussa
- Tavoitekustannuksen saavuttaminen

1.3 Mittaristot

Hankkeen mittaristot laaditaan toteutussuunnittelun aikana ja vahvistetaan ennen tilaajan investointipäätöstä KAS-vaiheen lopussa.

Mittaristolla arvioidaan hankkeen onnistumista kustannushallinnan, aikataulun ja muiden mitattavien tilaajatavoitteiden suhteen.

2. AVAINTAVOITTEET

2.1 Monipuolinen konserttitalo

Asetetut tavoitteet (tarjouspyyntö):

- Pää tarkoituksena akustinen orkesterimusiikkitoiminta, jonka vaatimuksiin muut toiminnot sopeutuvat
- Talon tilat mahdollistavat korkean tason konserttitilaisuuksien järjestämisen
- Sisätilat ovat arkkitehtuuriltaan monipuolisia, muunneltavia ja elämyksellisiä
- Mahdollistaa musiikkitoiminnan kehittämisen
- Avoin ja aktiivinen paikka kaikille kaupunkilaisille ja vierailijoille
- Yhteistoiminta kaupunginteatterin kanssa synnyttää sisäyhteyden avulla toiminnallista lisäarvoa

Arviontikriteerit (tarjouspyyntö):

Ehdotussuunnitelma luo edellytykset sille, että yhteistoiminta kaupunginteatterin kanssa synnyttää sisäyhteyden kautta toiminnallista lisäarvoa.

Sisätilat ovat arkkitehtuuriltaan ja toiminnallisesti monipuolisia ja elämyksellisiä sekä logistisesti toimivia.

Kuvaus hankesuunnitteluvaiheen työstä ja tavoitteiden saavuttamisesta:

Keskeiset tavoitteet on pystytty hankesuunnitteluvaiheessa saavuttamaan. Monipuolisen toiminnan suunnitteluun liittyvät asiantuntijat on kiinnitetty hankkeeseen ajoissa ja asiantuntemus on hankkeessa laajaa.

Kaksi salia turvaavat monimuotoisen ohjelman ja aulat tukevat tilojen toimintaa. Synergia on mahdollista kaupunginteatterin kanssa, joka mahdollistaa poikkeuksellisen monipuolisten tapahtumien järjestämisen. Rakennuksen kattomaailma avaa ainutlaatuisia mahdollisuuksia monipuolisen käytön näkökulmasta. Hankkeen ravintolapalvelut on monipuoliset ja tarjoavat sisällä sekä ulkona useita eri toimintamahdollisuuksia palvelujen tarjoamiselle.

Sijoittuminen kaupungin ja ihmisen keskelle sekä jo olemassa olevien ihmisvirtojen joukkoon, tekee esiintyjien ja yleisön kohtaamisista luonnollisia tilanteita. Sijoitus tukee hankkeen tavoitetta avoimesta ja aktiivisesta kohtaamispaikasta. Teatterin ja uuden rakennuksen välinen aukio on luotu toiminnalliseksi alueeksi. Muoto liittyy rakennukset yhteen tasa-arvoisesti. Muodostuva yhteinen aukio ja sisääntuloaula antavat hyvät edellytykset uudelle synergialle. Suunnitelma mahdollistaa yhteiset tapahtumat, molempien rakennusten tiloihin levittyvät esitykset, jotka määrittävät uudella tavalla kulttuurista ja toiminnallista yhteyttä eri toimijoiden välille. Katutasen ulko- ja sisätilat antavat mahdollisuuden tutustua, lähentyä, testata ja osallistua eri aisteille suunnattuihin toimintoihin. Laajojen yleisöjen palvelemiselle monipuolisen tarjonnan mahdollistaminen on keskeinen tavoite. Myös aikatauluun sitomattomien tilanteiden luominen toimintaan on tärkeää.

Talon toiminnallisella reitillä edetessä aukiolta sisään siirrytään aula- ja lämpiötiloihin ja niistä edelleen sisään esitystiloihin. Lämpioissa on mahdollista kokoontua, virkistäytyä sekä nauttia tarjoiluista ja esiintymisistä - levähtää. Ylemmälle tasolle kohotetuista tiloista avataan näkymät keskeisiin, ainutlaatuisiin maisemiin. Yhteisöllisyyden kokemus on olennainen myös salitiloissa. Se, että salissa saavutetaan akustiikan erinomaisten edellytysten ja orkesterin esityksen laadun kautta tila, jossa musiikki ympäröi ja yhdistää kuulijat teoksen sisään, on tunnelmallinen tavoite. Erityinen piirre toiminnallisten kaavioiden muotoilemisessa on uudenlaisen kohtaamisen tilan luominen. "Kohtaamo" on suunnitelmassa lähes kokonaisuuden matemaattisen keskipisteen ydin -

tilarakenne, joka voi toimijan niin halutessa luoda kohtaamisten paikan useille ryhmille. Sen ydin on orkesterin lämpiö, joka on kontaktissa maisemaan. Monikerroksinen orkesteri- ja toimistoalue yhdistää henkilökunnan toimijat toisiinsa ja tilan maisemaansa. Edelleen voidaan luoda ja sallia tilanteita, joissa yleisön ja asiakkaiden sekä käyttäjien kohtaamisia voidaan kehittää. Orkesterilämpiö voidaan avata yleisölämpiöön.

Kaksi esityssalia ja päälämpiötaso ovat samassa tasossa huollon kanssa. Huoltotilasta on lyhyt ja suora yhteys sekä monitoimisaliin, että konserttisalin lavalle lavan taustatilojen kautta. Olennaimmat orkesteritilat on sijoitettu lavan läheisyyteen. Orkesterin ja esitystekniikan sekä akustikan asiantuntijoiden näkemyksen mukaan ne ovat koko orkesterin odotus- ja orientoitumistilaa.

Salia pystytään toimintavarustukseen liittyvien esitysteknisten hankintojen ja järjestelmien avulla muuntelemaan moniin käyttötarkoituksiin, jopa oopperaproduktioihin saakka.

2.2 Huipputason akustiikka

Asetetut tavoitteet (tarjouspyyntö):

- Konserttisali tarjoaa akustiikaltaan maailman huippua olevat tilat akustisten musiikkiesitysten toteuttamiseen
- Monitoimisali mahdollistaa ensiluokkaisten akustisten ja sähköisesti vahvistettujen musiikkiesitysten toteuttamisen
- Konserttisalin muoto ja muut orkesteritoiminnan tilat suunnitellaan alusta alkaen akustiikkasuunnittelun ehdoilla
- Musiikkiesityksille sopivia akustisia ympäristöjä luodaan myös yleisötiloihin
-

Arviontikriteerit (tarjouspyyntö):

Konserttisalissa on maailman huippua olevat tilat akustisten musiikkiesitysten toteuttamiseen

Monitoimisali mahdollistaa ensiluokkaisten akustisten ja sähköisesti vahvistettujen musiikkiesitysten toteuttamisen

Kuvaus hankesuunnitteluvaiheen työstä ja tavoitteiden saavuttamisesta:

Akustinen prosessi etenee suunnitellusti. Akustiset asiantuntijat ovat sitoutuneet ja toimivat riittävillä resursseilla. Yhteistyö suunnitteluryhmän kanssa on uskottavaa ja tiivistä. Tuloksia ensimmäisistä testeistä on saatu ja salin päägeometria on suunnitteluvaiheeseen nähden pitkällä. Hankkeen akustiset suunnittelijat ovat arvostettuja alallaan. Yhteistyö orkesterin kanssa on lupaavalla tasolla. Yhteistyö on aloitettu hankkeen akustisen asiantuntija Tapio Lokin kanssa, joka on myös arvostettu akustiikan tutkija.

Sekä akustisessa että arkkitehtonisessa muodonannossa pyritään luomaan intiimi sali, jossa musiikki ympäröi yleisöä ja orkesteria. Tavoitteeseen vaikutetaan salin muodonannolla - suunnatuilla parvekkeen etuosilla ja kaarevilla sisäseinillä, jotka tarjoavat oikea-aikaiset sivuheijastukset kaikille istuimille, jotta orkesterin musiikki ympäröi yleisöä. "Kenkälaatikon" konserttisalin tärkeät geometriset periaatteet säilyttäen, suunnitelmassa käännetään parvien rivejä ja kehitetään näin syventävämpi ääni- ja tilakokemus kuuntelijoille. Kolmiulotteinen kuperien parvekkeiden etuosien ja seinien joukko tarjoaa yhtenäisen ja käsitteellisesti vahvan muotokielen. Kuperien, heijastavien pintojen akustinen teema on visuaalisesti selvästi luettavissa yleisölle. Rakenne yhdistää akustiset ja arkkitehtoniset konseptit yhtenäiseksi, ehjäksi ilmaisuksi.

Hallin päämateriaaliksi esitetään tässä vaiheessa koivupuuta, jolla on sopiva vaalea värisävy, mutta joka toimii hyvin myös akustiikan kannalta. Salien puuosien valmistajien kanssa tutkitaan lopullinen puulaji, huomioiden tekniset asiat, akustiset näkökohdat ja käyttäjän mielipide. Seinien vaalea materiaali yhdistettynä päivänvaloon salin yläosassa tarjoaa kohottavan elämyksen. Ulkoa tarkasteluna, konserttisalin yläosa voi loistaa Turun yli illalla ja viestiä taiteellisesta toiminnasta sisällä. Akustinen sointi on priorisoitu kaikissa materiaalivalinnoissa.

Akustiikan suunnittelijat hankkeessa ovat orkesterien edustajien ohella myös konserttitoiminnan ja siihen liittyvän taidemusiikin asiantuntijoita. Parhaan mahdollisen toiminnan luominen edellyttää laajaa, syvää käsitystä taidemuodosta, sen perinteestä ja nykytilasta. Tilojen akustiset pääkäyttötarkoitukset määritellään yhteisessä keskustelussa. Menetelmässä hyödynnetään akustikon ja käyttäjien kokemuksia laadukkaista akustisista tiloista. Vierailuja maineikkaisiin saleihin sekä VTT:n ja yliopistotutkimuksen akustista osaamista voidaan hyödyntää osana tulevan salin soinnin vaatimusten määrittämistä. Keskustelu soinnista on tehty hankesuunnitteluvaiheen alussa. Se on keskeisin yhteinen sopimus ja tavoite konserttisalirakennuksen suunnittelussa. Konserttisalitalan suunnittelua johtaa pääakustikko. Akustiikan ehtoilla suunnittelu tarkoittaa tässä tinkimättömyyttä akustisten lainalaisuuksien edessä. Visuaaliset menetelmät ja BigRoom työskentely mahdollistavat myös akustisen suunnittelun jatkuvan seuraamisen ja osallistumisen.

Akustisen kokemuksen osia ovat kuulokokemuksen lisäksi visuaaliset piirteet. Ilmeellä ja materiaaleilla voidaan löytää yhteyttä olemassa oleviin maineikkaisiin saleihin. Esim. puumateriaalin käyttö saleissa liittyy osaltaan mielenyhtymiin klassisiin maailman kuuluisimpiin saleihin. Valaistus on osaltaan tunnelmaan vaikuttava asia ja muunneltavuudestaan huolimatta luo salille ilmettä, joka on erittäin tarkkaan harkittava. Salin materiaalit ovat ensisijaisesti akustisen olosuhteen rakennusmateriaalia, mutta myös tunnelman ja orkesterin viestin osa.

Salitalan ja konserttitoiminnan tärkeimpien auktoriteettien kytkeminen salitalan suunnitteluun on hyvin olennaista. Ensinnäkin se tuo ensiarvoisen tärkeää tietoa soinnillisista tavoitteista erityisesti Turun filharmonisen orkesterin näkökulmasta. Toiseksi se antaa tukea suunnitteluprosessille koko toteutuksen ajan. Orkesteri aloittaa uuden elämän uudessa rakennuksessa. Osallistaminen suunnitteluprosessiin esim. lavamallein tai akustisin testein luo edellytykset uuteen saliin mukautumiselle. Lavan toiminnalliset ominaisuudet määritetään yhdessä orkesterin kanssa. Yhteistyötä on tehty koko orkesterin kanssa kaikkien tilojen osalta. Äänilähteen tiiviyn (lyhyet etäisyydet soittajien välillä) ja soittotilanteen viihtyisyys sekä turvallisuus on parhaimmillaan yhteinen prosessi akustikon, arkkitehdin ja orkesterin välillä. Lavasuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota kokonaisuuden tekniseen rakenteen (nostintekniikka) lisäksi materiaalivalintoihin ja kiinnityksiin. Lava on orkesterin soittimellinen osa.

Monitoimisalin toiminnallisuus on ratkaistu hankesuunnittelun aikana. Mitoitus noudattaa annettua tilaohjelmaa. Erityistä huomioita on kiinnitetty logistiseen ratkaisuun. Monitoimisali on selvästi suunniteltu monikäyttöiseksi eri käyttötarkoituksiin. Päätoimintoja ovat kamarimusiikkiesitykset, sähköisesti vahvistetut tilanteet ja orkesteriharjoittelu, mutta salin tulisi mahdollistaa myös puhe- sekä teatteriesityksiä.

Tärkeä ominaisuus on toimia orkesterin harjoitustilana, joten sen liittyminen samanarvoisesti huolto- ja lastaustilaan, sekä pääsalin lavaan ja orkesteritiloihin on ensiarvoisen tärkeää. Salin mittasuhteet on suunniteltu siten, että orkesterin asettelu on huomioitu ja salin korkeus muodostaa riittävät tilavuuden sinfoniaorkesterille äänelle. Salin muunneltavuudessa hyödynnetään esitystekniikan ja -mekaniikan järjestelmiä (mm. akustisia verhoja) sekä sähköisiä äänentoistomenetelmiä. Näin hyvin monenlaiset esitykset ovat mahdollisia tilassa. Tilaan on esitetty tarkkaamotila sekä tekniset sillat teatteri- ja esitysteknisiä varustuksia varten, mikä tarjoaa teknisen varustamisen joustavuuden ja luo visuaalisesti näyttävän katon. Salin varustaminen teleskooppikatsoimalla on mahdollista. Sali on sijoitettu pääsalin tavoin siten, että yleisöliikenne ohjautuu luontevien reittien kautta auloista lämpiöiden kautta saliin.

Toteutussuunnittelussa ja rakentamisen aikana akustinen kontrolli on erityisen tärkeää. Kaikkeen syntyvään reagoidaan ja akustiset tavoitteet tarkastetaan rakennusosien toteutuksen yhteydessä. Erilaisten toiminnallisuuksien osalta erityisesti esitys- ja taltiointitekniikan peruseräpäteet on hyvä huomioida salin muotoilun yhteydessä jo hankesuunnitteluvaiheessa. Suurimmat tekniset tilanvaraukset on huomioitu ehdotussuunnitelmassa (pääansaat, ääni- ja valotarkkaamot, esityspinnat ja tekniset parvet). Niillä on akustista vaikutusta, ilmeellistä olemusta ja huomattavia vaikutuksia kustannuksiin. Laadukkaan akustisen toiminnan tarkoitus on ulottua koko rakennuksen kaikkiin tiloihin, rakenteisiin ja liittyisiin sekä teknisiin ratkaisuihin. Ensiarvoisia salien ohella ovat orkesterien harjoitustilat ja solisti- sekä kapellimestarilat. Aulat ja lämpiöt on suunniteltu esityksiä palveleviksi alueiksi, joten niiden pintojen muodot ja materiaalit tarkastellaan myös akustisesta näkökulmasta. Rakennuksen tarkastelu kokonaisuutena akustisten tavoitteiden läpi mahdollistaa musiikkitoiminnan kehittymisen. Rakennesuunnittelun ja talotekniikan perusratkaisut määritetään akustisten teknisten vaatimusten ja referenssikohteiden mukaan. Ilmanvaihdon kammiot ja reitit sekä seinärakenteet huomioidaan poikkeuksellisten tilanvarausvaatimusten taikua alkuvaiheessa.

2.3 Korkealuokkainen arkkitehtuuri

Asetetut tavoitteet (tarjouspyyntö):

Kohde sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaaksi määritellyllä maisema-alueella Aurajoen itärannan kulttuurirakennusten muovaamassa ympäristössä. Kaikki toimenpiteet Itsenäisyydenaukiolle tulee tehdä vaativan kaupunkikuvallisen ympäristön ehdoilla siten, että turvataan ja parhaimmillaan vahvistetaan kaupunginteatterin, virastotalon ja Wäinö Aaltosen museon muodostaman kokonaisuuden asemaa.

Konserttitalon valitun sijainnin olennainen piirre on sen merkitys keskustan kehittämisen kärkihankkeessa. Keskustavisiassa halutaan vahvistaa Aurajoen itärannan elävyyttä ja elinvoimaa kulttuuriin kytkeytyvällä hybridirakentamisella. Hybridillä tarkoitetaan tässä toimintoiltaan monipuolista ja ympärivuorokautisesti elävää kaupunkiympäristöä. Tätä tavoitetta tukee konserttitalo sellaisella korostuksella, että rakennuksesta suunnitellaan sellainen, jonka kaikki kaupunkilaiset voivat kokea omakseen ja avoimeksi vierailta myös varsinaisen konserttitapahtumien ulkopuolella.

Keskustavisiioon kuuluu myös itäisen jokirannan kehittäminen entistä viihtyisämmäksi oleskelun ja kävelyn alueeksi. Viereisten kukkulapuistojen eli Urheilupuiston ja Sampalinnanpuiston esteettömään saavutettavuuteen on tarpeen konserttitalon suunnittelun yhteydessä harkita parantavia toimenpiteitä.

Konserttitalohankkeelle asetetaan arkkitehtuuriin liittyvät tavoitteet:

- Rakentaminen on kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoista ja aikaa kestävää.
- Konserttitalo synnyttää ympärilleen elämyksellisiä ja toiminnallisesti monipuolisia kaupunkitiloja, joissa viheristutuksilla on erityinen rooli.
- Sisätilat ovat arkkitehtuuriltaan monipuolisia, toimivia, muunneltavia ja elämyksellisiä.
- Kaupunkikuva ja muodostavat ulkotilat ovat monipuolisia ja elämyksellisiä
- Tilalliset ja arkkitehtoniset valinnat edistävät yhteisöllisyyttä luomalla erilaisia oleskeluun soveltuvia sisä- ja ulkotiloja (aulat, lämpiöt, kahviot, ympäristöratkaisut)
- Alueen saavutettavuuteen ja logistiikkaan kiinnitetään erityistä huomiota

Arviontikriteerit (tarjouspyyntö):

Kaupunkikuva ja muodostuvat ulkotilat ovat monipuolisia ja elämyksellisiä sekä vetovoimaisia

Tilalliset ja arkkitehtoniset ratkaisut edistävät yhteisöllisyyttä luomalla erilaisia oleskeluun soveltuvia sisä- ja ulkotiloja.

Kuvaus hankesuunnitteluvaiheen työstä ja tavoitteiden saavuttamisesta:

Kilpailuehdotuksen eräs keskeisin valintaperuste on ollut arkkitehtuuri. Tilaaja arvostaa ja tukee arkkitehtonisia tavoitteita hankkeessa. Projektiryhmä on sitoutunut tukemaan tilaajan tavoitetta.

Rakennuksen materiaalivalinnat ovat ympäristöön sopivia ja arvokkaita. Rakennuksella on vahva identiteetti ja se on kaupunkikuvallisesti paikan henkeä huomioiva. Sisätilat ovat tilallisesti mielenkiintoisia, rakennus on kutsuva. Sen päätilat ovat muodoiltaan vaikuttavia.

Arkkitehtuurissa etsitään kokonaisilmiasua, joka on samalla kutsuvaa ulkoarkkitehtuuria ja elämyksellistä sisätilojen ilmettä. Kokonaiskokemus on keskeinen tavoite, jota tuetaan arkkitehtuurin keinoin. Ulkoarkkitehtuurilla viestitään rakennuksesta ja kutsutaan lähelle. Rakennuksen esittäytyminen kaupunkikuvassa on erityisesti tämän viestin osalta olennaista. Rakennus ei pyri olemaan itsetarkoituksellisesti maamerkki, mutta hyödyntää luonnostaan syntyvän ulottuvuuden viestiäkseen pyrkimyksensä.

Uusi rakennus viimeistelee kokonaissommitelman sijoittumalla olemassa olevien rakennusten keskelle. Paikalla on tällä hetkellä puisto. Rakennus pyrkii sijoittumaan paviljonkimaisena kappaleena puistoalueelle – osin luoden kattopinnalleen uudenlaista puistoa. Kaartuvien piirteiden rakennus ei etsi arkkitehtonista yhteyttä ympäröiviin rakennuksiin, vaan jättää niiden kaupunkikuvallisen aseman mahdollisimman ennalleen. Korkeusasemallisesti laskeutumalla reunoiltaan mahdollisimman alas tavoitellaan harmoniaa ympäröivien rakennusten kanssa. Korkeusasemat ovat tarkkaan harkittuja myös kaavaprosessissa.

Rakennuksella on selkeä ja tunnistettava hahmo. Julkisivurakenne on teknisesti harkitun yhtenäisen teeman muuntelua. Näin pyritään julkisivusommitelun osalta eheyteen ja yksiäineisyyteen jo monimuotoisesti rakennetussa ympäristössä. Julkisivuteeman muuntelulla saavutetaan avoimuuden viestin ja toisaalta tärkeät näkymien avaamisen tavoitteet. Edelleen suljetumpien sivujen ja yksityisempien toimintojen alueet ja julkisivuosuudet eivät muodostu ilmeellisesti poikkeaviksi.

Sisäarkkitehtuurin tärkein elementti on näkymä jokimaisemaan. Se on elämyksellinen, yksilöllinen ja ainutlaatuinen tekijä sisänäkymissä. Eri tasoilta avataan riittävät – oikeisiin suuntiin rajatut laajat näkymät. Avoimen suunnan aulan sisempi puoli on tilallinen tuki – umpinainen vahva taipuisa keraaminen pinta kätkee taakseen merkittävimmät esiintymistilat. Suljetumman tilan pinta on struktuuriltaan ja ilmeeltään graafinen, taiteellinen ja toiminnallisesti akustinen. Saliin ja salien välisten tilojen ilmeeseen liitetään oikea määrä ilmeellistä muotoilua. Saliin osalta asia määrittyy tarkemmin akustisen prosessin seurauksena palvelun akustisia tavoitteita tärkeiden äänen heijastus- ja hajotuspintojen muodossa.

Päämuodon omatessa vahvaa omaa identiteettiä, materiaalien osalta etsitään liittymäpintaa vierisiin arvorakennuksiin. Julkisivun kupari-, teräs-, lasipinnat ovat merkittävä yhdistävä tekijä kokonaisuudessa. Vaaleat sisätilan puupinnat julkisivupinnan taustalla etsivät yhteyttä museorakennukseen. Myös salien sisäpinoissa on tavoitteena vaaleus ja valoisuus. Luonnonvalon avaaminen saliin yhdessä vaalean puumateriaalin kanssa luo viihtyisän olosuhteen sekä yleisölle, että orkesterin työolosuhteille. Salin akustista tavoitetta – kokemusta, jossa musiikki on lähellä – voidaan tukea tilallisin keinoin. Jo päädimensioilla on tavoiteltu rakennetta, jossa tilallisesti ollaan musiikin sisällä.

Salin muoto- ja materiaalivalinnat eivät määritä tilaa liikaa, jotta säilytetään tilanne, jossa itse esitys ja teos on pääosassa. Taustaksi asettumisen tavoitetta noudatetaan myös lämpiötiloissa, joissa mahdollistetaan näin monipuolisten tilanteiden tapahtuminen.

Arkkitehtonisen ilmaisun poikkeuksellinen pinta on kattotaso. Se yhdessä katuaukion kanssa luo ulkotiloihin monipuolisia ja poikkeuksellisia paikkoja. Näkymät kattotason korkeudelta ovat vaikuttavat joka suuntaan. Talon vetovoimaisuus sekä julkisena rakennuksena, että konserttitalona rakentuu monien osien summaksi – erityisesti ainutlaatuisten ja poikkeuksellisten tekijöiden tunnustamisen ja luomisen kautta. Kattopintojen vihreyden tavoite on osin korvata maantason puuston poistumista. Suunnitelmassa katolle sijoitettu ravintola on optio. Suunnitelma mahdollistaa toteutussuunnitteluvaiheessa jatkokehittää ravintolatoimintaa. Puistomainen tila keskellä kaupunkia on ainutlaatuinen paikka seurusteluun, virkistäytymiseen ja levähtämiseen.

2.4 Ensiluokkainen asiakaskokemus ja inspiroiva työympäristö

Asetetut tavoitteet (tarjouspyyntö):

Konserttitalon tilat tarjoavat talossa työskentelevälle henkilökunnalle tarkoituksenmukaiset, mitoitukseltaan riittävät sekä työhyvinvointia, työkykyä ja -terveyttä tukevat työskentelytilat. Tilojen mitoituksessa huomioidaan orkesterin koon kasvattaminen nykyisestä 74:stä vähintään 95 soittajaan.

Pääsalin ja muiden esitystilojen akustisten olosuhteiden sekä yleisötilojen toiminnallisuuden ja muunneltavuuden lisäksi erityistä huomiota kiinnitetään tuotantojen sujuvuudelle kriittiseen logistiseen toimivuuteen ja taustatilojen riittävään mitoitukseen.

Ensiluokkainen asiakaskokemus ja inspiroiva työympäristö

- Mahdollistaa esteettömän, monipuolisen ja ensiluokkaisen asiakaspalvelun
- Tarjoaa talon henkilökunnalle musiikkitoimintaan tarkoituksenmukaiset, riittävät sekä työhyvinvointia, työkykyä ja -terveyttä tukevat työskentelytilat
- Sisältää toimivat ja riittävät varastotilat soittimille huomioiden niille vaaditut erityisolosuhteet
- Tilat ja kulkureitit suunnitellaan varmistamaan talon sujuvan sisä- ja ulkologistiikan toimivuuden

Arviontikriteerit (tarjouspyyntö):

Saavutettavuus ja logistiset ratkaisut ovat toimivia

Suunnitelma luo edellytykset sille, että asiakaspalvelu on monipuolista ja ensiluokkaista

Kuvaus hankesuunnitteluvaiheen työstä ja tavoitteiden saavuttamisesta:

Käyttäjävurorovaikutus on hyvällä tasolla. Orkesterin kanssa yhteistyössä on suunniteltu lavaa ja harjoitustiloja sekä toimistotiloja. Teknisen henkilökunnan kanssa on arvioitu logistiikkaa ja varastotiloja. Auloja suunnitellaan yhdessä Musiikkitalon ja Teatterin toimijoiden kanssa. Tarveselvityksen tilaohjelma on tarkistettu ja laajuudessa ei ole suuria muutoksia. Ensiluokkainen asiakaskokemus on osin yhteydessä aiempiin tavoitteisiin, kuten akustiikka ja monipuolinen konserttitalo.

Ensiluokkainen palvelukokemus lähtee asiakkaan ja käyttäjän huomioimisesta jo kaukaa. Suunnittelussa on alusta saakka tutkittu ihmistä huomioivia toiminnallisia reittejä. Tarkastelussa on ollut eri käyttäjäryhmät ja yleisöliikenteen sujuvuutta on myös simuloitu.

Konserttialirakennuksen työ- ja soittotilojenkin osalta niiden laatua määrittelee akustinen olosuhde. Työhyvinvointia tukee paras mahdollisuus kehittää itseään soittajana hyvin soivissa tiloissa, jotka samalla muodostavat äänenhallinnan näkökulmasta terveellisen ympäristön. Jokainen harjoitustila suunnitellaan toiminnallisesti ja huoneakustisesti vastaamaan käyttötarkoitusta.

Nykyaikainen ravintolatoiminta kaikkine muotoineen edellyttää ravintolatoimijan asiantuntijan näkemysten huomioimista suunnittelun seuraavassa vaiheessa. Toimintaa harjoitetaan lähes rakennuksen kaikissa tiloissa ja siihen liittyvä toiminnallinen joustavuus sekä logistiikka otetaan huomioon. Ravintolaratkaisuun ehdotussuunnitelmassa esitetään vaihtoehtoja. Erityisesti kattotason ravintola on suunnitelmassa optio, jonka hyödyntämistä on tutkittu. Palvelukonseptin näkökulmasta sijoitus on kutsuva. Aurajoen rannassa ja keskustan katutasoilla lähialueella on runsaasti tarjontaa. Ravintola, joka sijoittuu korkealle, ei ole tyyppillinen alueella.

Yleisön liikennettä on tutkittu Koneen ”People Flow”-simuloinnin avulla. Aulojen, lämpiöiden ja hissien sekä portaiden mitoitusta on tutkittu em. prosessilla. Keskeisiä tavoitteita ovat hyvä orientoitavuus, riittävä avaruus sekä paikan näkymien hyödyntäminen tilojen mitoituksessa ja suunnittelussa. Aulat liittyvät katutasossa aukioon ja katuun – lämpiöt ylemmissä kerroksissa avautuvat harkitulla tavalla suunnattuihin näkymiin.

Kattopinnalle sijoittuva poistuvan maantason puiston korvaava pihapuisto suunnitellaan tapahtumille, yleisöille ja kulkijoille. Myös näyttelyitä voi laajentaa tulevaisuudessa pihapuistolle. Alue toimii eri vuodenaikoina eri tavoin ja eri laajuisena – se on monipuolinen ja sen monitoiminen käyttö on mahdollista. Pihapuiston on helposti lähestyttävä ja aktiivinen osaksi kokonaisuutta.

Logistiikan osalta erityisen vaativia ovat ulkopuolisten tuotantojen tarpeiden huomioiminen. Esteettömyyden ja saavutettavuuden tarpeet huomioidaan rakennusmääräyskokoelman ja asetusten mukaisesti. Lisäksi huomioita kiinnitetään kaikkiin väestöryhmiin sekä sosiaaliseen saavutettavuuteen sekä opastukseen ja orientoitumiseen tiloissa. Ratkaisussa tilareitti toiminnasta toiseen on laadittu loogiseksi ja selkeäksi. Tilojen avoimuus, selkeys ja ilmeellinen viesti tukee orientoitavuutta.

2.5 Turvalliset ja terveelliset tilat sekä edulliset käyttökustannukset

Asetetut tavoitteet (tarjouspyyntö):

- Talo on turvallinen, terveellinen, esteetön ja käyttökelpoinen kaikille väestöryhmille
- Talosta laaditaan elinkaarikustannuslaskelma
- Energiatohokkuusluokka A ja sisäilmaluokitus S2
- Kulusta kestävä, edulliset huollettavat ja helposti siivottavat pinnat ja materiaalit

Arviontikriteerit (tarjouspyyntö):

Talo on turvallinen, terveellinen, esteetön ja käyttökelpoinen kaikille väestöryhmille

Kuvaus hankesuunnitteluvaiheen työstä ja tavoitteiden saavuttamisesta:

Esteettömyyskoordinointi on käynnistetty ja tilojen soveltuvuus kaikille käyttäjäryhmille on käynnissä. Turvallisuus hoidetaan suunnitteluohjeita ja -määräyksiä noudattamalla. Tavoitteena on saada esteettömiä katsojapaikkoja kaikille tasoille. Esteettömyyttä tarkastellaan kaikilla tasoilla huomioiden kaikki aistit ulottuen aina sosiaaliseen saavutettavuuteen saakka.

Energiatohokkuutta huomioidaan koko ajan suunnittelussa. Erityisesti LVIS-suunnittelussa seurataan suunnitteluratkaisujen vaikutusta käyttökustannuksiin. Rakennuksen päämateriaalit eivät lähtökohtaisesti ole vähähiilisyttä edistäviä, mutta esim. materiaalien kierrätettävyyteen voidaan pyrkiä.

Hankkeeseen on kiinnittely hankesuunnitteluvaiheessa elinkaariasiantuntija.

Turvallinen toteutus lähtee voimassa olevien asetusten ja määräysten käyttöön otosta koko laajuudessa sekä niiden noudattamista ja valvonnasta. Vastuunotto itsestä ja muista lähtee jokaisen ja yhteisen tehtävän arvostuksesta. Hankkeen allianssi-henkeä – yhdessä toteuttamista- voidaan laajentaa kaikkiin toteutukseen osallistuviin. Toteuttavaa joukkoa informoidaan laajasti kaikesta hankkeeseen liittyvästä. Rakennuksen toiminta ja merkitys kuvataan kaikille osapuolille oman työn arvostuksen lisäämiseksi. Toimijat otetaan mukaan oman työskentely-ympäristön ja – menetelmien suunnitteluun viihtyisän, turvallisen ja tehokkaan toteutuksen mahdollistamiseksi.

2.6 Vähähiilinen ja energiatehokas

Asetetut tavoitteet (tarjouspyyntö):

- Koko hankkeen elinkaaren (rakentaminen, suunnittelu, toteutus ja käyttö) toteutusta ohjaa Turun kaupungin ilmastosuunnitelmassa 2029 asetetut tavoitteet ja linjaukset tekniisiin ja laadullisiin tavoitteisiin liittyen.
- Toteuttamisessa otetaan mahdollisimman hyvin huomioon ekorakentamisen periaatteet ja rakentamisen kiertotalous
- Toteuttamisesta laaditaan hiilijalanjälkilaskelma
- Talolle haetaan vähintään 3 tähden RTS-luokitus

Kuvaus hankesuunnitteluvaiheen työstä ja tavoitteiden saavuttamisesta:

Hankkeen suunnittelussa energiatehokkuus on ollut suunnittelua ohjaava kriteeri. Investoinneissa ja hankinnoissa pyritään vähentämään luonnonvarojen kulutusta. Viheralueita pyritään edistämään kehittämällä uudenlaista kaupunkiluontoa rakennuksen kattopinnalle. RTS-luokituksen toteutumista on seurattu säännöllisissä suunnittelupalavereissa. Palavereissa määritetään toimenpiteet tavoitteeseen pääsemiseksi.

Rakennus liitetään kaukolämpöverkkoon ja varustetaan lisäksi aurinkopaneelein rakennuksen ylimmän kattopinnan alueen osalta. Julkisivujen suunnittelulla pyritään hoitamaan aurinkosuojasta myös passiivisesti rajoittamalla auringonvalon pääsyä laajasti lämpötiloihin.

2.7 Rakennuksen elinkaari 100 vuotta

Asetetut tavoitteet (tarjouspyyntö):

- Suunnitteluratkaisut ovat laadultaan ja elinkaarikustannuksiltaan tarkoituksenmukaisia ja vastaavat konserttitalolle ja sen toteutukselle asetettuja tavoitteita
- Käyttöikä on vähintään 100 vuotta - julkisivujen ja piharakenteiden osalta 40 ja vesikaton osalta 50 vuotta
- Toiminnallinen ikä sisäpintojen osalta 25 ja märkätilojen osalta 20 vuotta sekä LVI-laitteiden ja rakennusautomaatioiden osalta 15 vuotta

Kuvaus hankesuunnitteluvaiheen työstä ja tavoitteiden saavuttamisesta:

Kestävyyteen liittyvät näkökohdat on erityisesti geo- ja rakennesuunnittelun seurattava tieto. Monien muiden kuin rakenteellisten asioiden osalta vaadittu pitkä elinkaari perustuu PTS-suunnitteluun ja –ohjelman toteuttamiseen. Suunnitteluosaaminen on hankittu laadukkaasti valintaprosessin kautta ja vaativilla osaamisreferensseillä.

Rakennesuunnittelussa pyritään perusrakenteisiin ja riskirakenteita vältetään. Rakentamista ei uloteta pohjavesipinnan alapuolelle.

2.8 Turvallinen toteutus ja kosteuden hallinta

Asetetut tavoitteet (tarjouspyyntö):

- Toteutuksen aikana ei tapahdu henkilövahinkoihin johtavia työtapaturmia
- Hanke toteutetaan ympäristöministeriön asetusta (RT RakMK-21749) noudattaen ja Kuivaketju 10-järjestelmän mukaisesti

Kuvaus hankesuunnitteluvaiheen työstä ja tavoitteiden saavuttamisesta:

Työmaan suunnittelu on käynnissä jo suunnitteluajana. Kokenut työmaaorganisaatio omaa kokemusta laajojen hankkeiden läpiviennistä. Allianssin projektiryhmässä on alusta saakka ja varhaisessa vaiheessa asiasta vastaavat henkilöt. Hankkeelle on lisäksi valittu turvallisuus- ja kosteuskoordinaattori. Molempien osalta työ on käynnistynyt. Kosteuskoordinaattori seuraa kuivaketjun mukaista suunnittelu- ja toteutustapaa hankkeen kehitysvaiheesta alkaen. Suunnittelijat osallistuvat omalta osaltaan työhön jo kehitysvaiheessa.

2.9 Konserttitalon käyttöönotto aikataulussa

Asetetut tavoitteet (tarjouspyyntö):

- Erinomainen riskienhallinta, sisältäen kustannusriskien hallinnan
- Luovutus käyttäjälle 4 kk ennen käyttöönottoa
- Rakentaminen ajoittuu arviolta vuosiin 2023-2026
- Konserttitalo luovutetaan käyttöön ns. nollavirheluovutuksena ja se toimii suunnittelulla tavalla
- Huoltohenkilökunta ja käyttäjät osaavat hyödyntää sen ominaisuuksia heti käyttöönottopäivästä alkaen
- Takuuaika on viisi (5) vuotta ellei joidenkin teknisten osien osalta toisin sovita (>5v)

Kuvaus hankesuunnitteluvaiheen työstä ja tavoitteiden saavuttamisesta:

Hankkeen suunnittelua ohjataan ja seurataan tällä hetkellä kehitysvaiheessa Last Planner-menetelmällä. Aikataulu esitetään lopullisena hankesuunnitteluvaiheen tuloksena. Kaavavalitusten ensimmäinen vaihe ei vaaranna hankkeen aikataulua, mikäli toteutussuunnittelu käynnistetään suunnitellun aikataulun mukaisesti. Mikäli kaavavalitus etenee korkeimpaan hallinto-oikeuteen, saattaa rakentamisen aikataulu viivästyä.

2.10 Tavoitekustannuksen saavuttaminen

Tavoitekustannus sisältää

- kehitysvaiheen kustannukset, suunnittelun ja rakennuttamisen
- Toteutusvaiheen kustannukset mukaan lukien palkkiot, rakentamisajan suunnittelun
- Allianssin riskivaruksen
- Tilaaajan kustannusarvion mukaiset AV-hankinnat ja ensikertaisen kalustamisen sekä ns. prosenttitaidehankinnan
- Valvonta- ja muut asiantuntijatyöt

Kuvaus hankesuunnitteluvaiheen työstä ja tavoitteiden saavuttamisesta:

Kustannusseurantaa johtaa kustannustiimi. Suunnitelman kehittämiseksi tavoitetta vastaavaksi on määritetty ja sitoutettu riittävän kokoinen käyttäjäedustus. Hankesuunnitteluvaiheessa on

tarkistettu toiminnalliset, akustiset ja tekniset tavoitteet. Tavoitteiden ja laajuuden kustannussidonnaisuudet on pyritty tunnistamaan. Erityisesti akustisen rakentamisen tekninen vaatimustaso kaikkien suunnittelualojen osalta on ratkaisevaa kustannusten osalta. Turhia suunnittelukustannuksia on vältetty tarkkaan määritetyllä lähtötietosuunnittelulla. Suunnittelua ohjataan ja virtautetaan samoin kuin tuotantoa.

Tuotanto ja keskeisimmät alihankkijat kytketään riittävän ajoissa – jo suunnitteluvaiheessa. Suunnittelijat on integroitu hankkeeseen hankesuunnitteluvaiheessa. Neuvottelut tärkeimpien rakentamisen alihankkijoiden ja tuoteosatoimittajien kanssa ovat käynnissä ja kehitystyö pyritään aloittamaan viimeistään toteutussuunnittelun alkaessa.

Suunnittelun aikana kustannusten kehittymistä aktiivisesti ja kustannusennusteita on laadittu useassa vaiheessa. Kustannuslaskentaa on laadittu yhdessä koko Allianssin kanssa. Kustannustietojen johdolla on laadittu vertailulaskelmia, joita on verrattu hankkeen tavoitteiden toteutumiseen. Kustannusarvioiden ja -ennusteiden tulosten perusteella suunnitelmia on kehitetty lukuisissa työpajoissa. Rakennejärjestelmistä ja pintarakenteista on laadittu vaihtoehtoisia laskelmia ja niiden perusteella ohjattu suunnittelua kohti annettua kustannustavoitetta. Hanke on hankesuunnitteluvaiheessa ja yleissuunnitelmatasoinen. Em. suunnitteluvaiheen tarkkuus on haasteellinen tarkan kustannusarvioin laatimisen kannalta. Erityisesti vaativa rakenteellinen akustiikan ja huoneakustiikan kaikkea vaikutusta hankkeen rakentamiskustannuksiin on suunnittelun tässä vaiheessa vaikea arvioida. Kustannusarvio tarkentuu em. asioiden osalta toteutussuunnitteluvaiheessa.

Rakennuksen korkealuokkainen arkkitehtuuri edellyttää erityisiä panostuksia rakenteisiin ja toteutukseen, joiden kustannusarviointi on työlästä ja luonnossuunnitelmista haastavaa. Myös huipputasoinen akustiikan toteutumiseksi vaadittavat ratkaisut ja rakenteet ulottuvat laaja-alaisesti ja monitahoisesti rakennukseen, joiden kustannusvaikutus on merkittävä. Näihin rakennuksen erityispiirteisiin liittyvät kustannusvaikutukset ovat merkittävät, ja niiden osuus kokonaiskustannusarviosta on hankesuunnitteluvaiheessa kasvanut. Suunnitteluratkaisujen ohjaus on toteutussuunnitteluvaiheen keskeisimpiä tehtäviä, jotta hankkeen kokonaiskustannus saadaan pidettyä hallinnassa. Suunnitteluratkaisujen valintojen yhteydessä arvioidaan myös eri ratkaisujen vaikutukset hankkeen toteutusaikatauluun sekä tekniseen toimivuuteen.